

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на

Борис Костов Костов

„Развитието на Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС.

Влиянието на външни актьори – НАТО, ООН (1991-2004)“

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

от доц. д-р Теодора Иванова Калейнска,

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Философски факултет, катедра

„Политология, социология и културология”

Представеният дисертационен труд е в обем от 189 стандартни страници, с логично изградена вътрешна структура, която отговаря на предварително заявените изследователски цели и на поставените от дисертанта задачи. Текстът на дисертацията следва класическа структура като е поставен във въведение, три глави, заключение и библиография. Съдържанието на всяка глава е логически структурирано във вътрешни тематични раздели.

Представеният за защита дисертационен труд е актуален за политическите изследвания – системен опит в българската научна литература за изследване на политиките на ЕС, в частност на политиката за сигурност и отбрана и цялостната ѝ еволюция след Маастрихт, пречупен през призмата на влиянието на външни актьори, а именно на НАТО и ООН. Изследването предлага балансирано съчетаване на теоретични познания и умения за практически анализи, темата е удачно формулирана, а съдържанието я следва коректно. Работата е интересна, проследявайки и обобщавайки не само динамиката и еволюцията на процеса на европейската интеграция в сферата на изграждането на политика на сигурността, но и в пресичането ѝ и акцента върху ролята на НАТО и ООН

за механизмите и връзките им при формирането на Европейската политика за сигурност и отбрана. Дисертант Костов борави добре с категории и понятия, познава и представя добре различни подходи и концепции, което му позволява логически да представи във взаимодействие и взаимосвързаност реформите в НАТО и ООН и тяхното отражение и влияние върху изграждането и развитието на Европейската политика за сигурност и отбрана.

В структурно отношение работата е разположена в класическата рамка на писане на дисертации, а именно - три основни глави */първа глава* , посветена на представяне на концепции и подходи на сигурността в теориите за международните отношения – като тази глава е обясняваща категоричния апарат, цели, съдържание, отношения, подходи и концепции; достатъчно богато е представен академичния дебат в изследванията на сигурността; *втора глава* е посветена на преглед на еволюцията на европейската интеграция в сферата на сигурността в периода 1991 - 2004 и представя развитието на концепцията за изграждането на Обща политика за сигурност и отбрана; *трета глава* разглежда влиянието върху Европейската политика за сигурност и отбрана на два външни актьора – на НАТО и на ООН; въведение и опит за заключение за цялото изследване с изведени препоръки, списък с използвана литература и източници, използвани съкращения. В заключението са представени основните изводи от извършеното изследване, като се прави обобщена оценка на ЕПСО като същностна част и ключов инструмент на изграждащата се Обща външна политика на ЕС; извеждат се приносите на ООН и НАТО в резултат на развития активен диалог и сътрудничество на политическо и на оперативно ниво за обогатяване на концепцията за Обща външна политика на ЕС.

Общият обем на представената дисертация е от 189 страници, от които 179 са основен текст, а останалите са списък на използваната литература и източници, основни общностни и институционални документи, Интернет ресурси, основно на английски и български език като използваната литература е достатъчна като обем и времева актуалност. Посоченият обем позволява да се систематизира набраната информация, да се следва логиката на изследването и да се предложи завършено цялостно научно изследване. Дисертант Костов коректно очертава предмет, обект на изследването; посочва основната цел, съпътстващите задачи на изследването и изследователските въпроси, на които се търси решение в процеса на анализа като дефинираните задачи не са самоцелни и абстрактни, а определят и структурата на изследването, и използваните методи. Коректно е използван и методологически инструментариум, който е адекватен на изследователските цели: използвани са класически методи за изследване като исторически, институционален, сравнителен анализ.

Приемам изведените от дисертант Костов *приноси* на дисертационния труд, а именно: 1) анализиране на влиянието на ООН и НАТО в контекста на изграждането на Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС; 2) анализът на основните форми на външни влияния; 3) сравнителният анализ на нормативната база и еволюцията на разглежданите политики; 4) изведените препоръки за развитие на Европейската политика за сигурност и отбрана, които намирам за добре балансирани и конструктивни по отношение на връзката ЕПСО – НАТО и анализа на разположението по оста проатлантическо-проевропейско; професионалното разглеждане на основните задачи и цели на ЕПСО в частта си анализ и оценка на средата за сигурност, ранно предупреждение за възникващи кризи, ефективен механизъм за развиване на военните способности с постоянен контрол, както и оперативно планиране и ръководство на военни мисии; повишаване на капацитета, свързан с

управление на конфликти, застрашаващи европейската сигурност и разширяване на мисии по превенция и мироизграждане в контекста на включването и на Европейската политика за съседство; еволюционно, поетапно интегриране на отбранителните индустрии и създаване на общ европейски пазар за въоръжения и оборудване.

Дисертант Костов е представил и автореферат и списък с публикации, съгласно изискванията на закона. Авторефератът съдържа необходимите елементи и информация, които съответстват и адекватно отразяват съдържанието на дисертационния труд. Предложеният списък на публикации показва трайния интерес на дисертант Костов към темата.

Нямам формално основание за отправяне на критични бележки към предложения дисертационен труд, защото те биха били резултат по скоро на мое мнение по анализирания проблем. Отчитам, че дисертантът тепърва ще продължава да работи за по-добра систематизация, но като цяло смятам, че изследването на Борис Костов е защитено коректно.

Позволявам си да отправя един въпрос.

И в дисертацията, и в автореферата споделяте, че в променящата се среда за сигурност Европейската политика за сигурност и отбрана е изправена пред нови предизвикателства, свързани и с обхват, цели, задачи, методи на действие, които безспорно са обект на един по-дългосрочен стратегически документ. Смятате ли, особено в контекста на Европа 2017, че Европейската стратегия за сигурност може до край да изпълни тази роля? В какъв план бихте искали да видите нейното развитие?

Заклучение

Предложеният дисертационен труд от Борис Костов Костов отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл.27 от Правилника за прилагането му.

Дисертацията на Борис Костов се отличава с очертани и изпълнени ясни изследователски задачи; авторът демонстрира способност за критичен прочит, задълбочен и аргументиран анализ и самостоятелно мислене; има теоретичен и практически принос.

В качеството ми на член на научното жури давам положителна оценка на дисертационния труд на Борис Костов Костов за присъждането на образователна и научна степен „доктор“, професионално направление 3.3. Политически науки.

02.11.2017г.
гр. Велико Търново

Доц. д-р Теодора Калейнска